

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผลจากสภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำตั้งแต่ปี 2540 และ ผลกระทบจากการปรับภาษีมูลค่าเพิ่มจาก 7% เป็น 10% รวมถึงวิกฤตค่าเงิน ดอลลาร์ ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ทำให้บริษัทผู้ผลิตสินค้า ต่างพากันพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดในรูปแบบต่างๆมาใช้เพื่อกระตุ้นยอดขาย ส่งผลให้สถานการณ์การแข่งขันของตลาดสินค้าอุปโภคบริโภคทวีความรุนแรงมากขึ้น การขายตรงเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่มีผลิดต่างให้ความสำคัญเนื่องจากการขายตรงเน้นการใช้สื่อบุคคลทำให้สามารถลดค่าใช้จ่ายในการเช่าพื้นที่วางสินค้า (Counter) สินค้าที่จัดจำหน่ายในธุรกิจขายตรงส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าประเภทเครื่องสำอาง อาหารเสริม ยาบำรุง ขาดความอ้วน หนังสือ เครื่องครัว เสื้อผ้า ชุดชั้นใน ผลิตภัณฑ์ภายในบ้าน เครื่องใช้ไฟฟ้า ของเล่น น้ำมันเครื่อง อุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ อาจกล่าวได้ว่าสินค้าแทบทุกประเภทสามารถขายในระบบขายตรง

การขายเครื่องสำอางโดยระบบขายตรงในประเทศไทย

ระบบขายตรงเครื่องสำอางของไทยเริ่มต้นมานานกว่า 30 ปี แต่ในระยะแรกยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากประเภทของสินค้าและพนักงานขายที่มีอยู่ในท้องตลาดยังไม่สามารถสร้างความประทับใจให้กับผู้ซื้อ จวบจนกระทั่งปัจจุบันธุรกิจขายตรงเครื่องสำอางในประเทศไทยมีการพัฒนา รูปแบบการบริหาร และพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะพนักงานขายให้มีความรู้ ความสามารถมากขึ้น ธุรกิจขายตรงเครื่องสำอางสามารถแบ่งตามลักษณะการบริหารออกเป็น 2 ประเภท คือ ธุรกิจขายตรงทั้งระบบขายตรงชั้นเดียว (Single Level Marketing) และ ระบบขายตรงเครือข่าย (Multi Level Marketing)

1. ระบบการขายตรงแบบชั้นเดียว (Single Level Marketing: SLM) หมายถึง ระบบการบริหารการขายแบบที่โครงสร้างไม่มีความสลับซับซ้อน ผู้บริหารทีมขายจะมีรายได้จากค่าจ้าง หรือ เงินเดือนประจำ และ ค่าบริหารทีมขาย ซึ่งผู้บริหารทีมขายแต่ละคนจะมีฐานของรายได้แตกต่างกันตามจำนวนพนักงานขายในทีม เช่น มิสทีน, เอวอน

2. ระบบการขายตรงแบบหลายชั้น (Multi Level Marketing : MLM) หมายถึง ระบบการบริหารการขายแบบที่มีลักษณะโครงสร้างคล้ายลูกโซ่ เน้นการหาสมาชิก ผู้บริหารที่มขายจะไม่มีเงินค่าจ้าง หรือ เงินเดือนประจำแต่ผู้บริหารที่มขายจะมีรายได้จากยอดขาย และการหา สมาชิกหรือ พนักงานขายเพิ่ม เช่น แอมเวย์, กิฟฟารีน

ในปัจจุบันมูลค่าตลาดรวมของธุรกิจขายตรงเครื่องสำอางในเมืองไทยมีมูลค่าตลาด จำนวนทั้งสิ้น 14,612 ล้านบาท นับเป็นตลาดขายตรงที่ใหญ่เป็นลำดับที่ 16 ของโลก (นิตยสารคู่แข่ง ประจำเดือน พฤศจิกายน 2540 ฉบับที่ 238) ในปี 2540 มูลค่าตลาดโดยรวมประมาณ 20,000 ล้านบาท มีอัตราการเจริญเติบโตประมาณร้อยละ 10-20 ต่อปี หรือมี Market Share อยู่ 50% ของตลาดขายตรงทั้งหมด และมียอดขายสมาชิกขายตรงอีกจำนวนหลายหมื่นคน (นิตยสารคู่แข่ง ประจำเดือน กุมภาพันธ์ ฉบับที่ 242) ทำให้ธุรกิจขายตรงเครื่องสำอางในขณะนี้เป็ตลาดที่มีขนาดใหญ่จนคาดไม่ถึง ทั้ง ๆ ที่ธุรกิจประเภทนี้เพิ่งเริ่มเข้ามามีบทบาทในเมืองไทยได้ไม่นาน อีกทั้งตัวเลขที่กล่าวมานี้ยังเป็นเพียง “ส่วนหนึ่ง” ของธุรกิจขายตรงที่ปรากฏชื่อเป็นสมาชิกที่ “สมาคมการขายโดยตรง (ไทย)” เท่านั้น ในความเป็นจริงบริษัทเครื่องสำอางในระบบขายตรง ยังไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกอีกจำนวนมาก ดังนั้นตัวเลขที่แท้จริงในธุรกิจนี้จึงเป็นตัวเลขที่น่าสนใจ การแข่งขันทางการค้าท่ามกลางสภาพเศรษฐกิจที่บีบคั้นหลายธุรกิจต่างพากันปิดกิจการลง พนักงานหลายแสนคนถูกเลิกจ้าง แต่ธุรกิจขายตรงเครื่องสำอางของบ้านเราในยุคนี้กลับเป็นตลาดที่มีศักยภาพสูง และยังคงต้องการรับพนักงานขายจำนวนมาก สวนทางกับระบบเศรษฐกิจที่กำลังซบเซา

"ภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจเช่นนี้อัตราการเติบโตของระบบไคเร็กซ์เซลจะมีแนวโน้มที่ดีโดยจะโตประมาณไม่ต่ำกว่า 20% ในขณะที่เครื่องสำอางตาบเคาน์เตอร์ปัจจุบันมีอัตราการเติบโตอยู่ในระดับต่ำกว่า 10%จากเดิมที่เคยเติบโตอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน "

(สยามธุรกิจ ฉบับวันที่ 7-13 ก.ค.2541)

ข่าวสารต่างๆในระบบการขายตรง

ในอดีตธุรกิจการขายตรงให้ความสำคัญกับการสื่อสารระหว่างบุคคลมากกว่าการโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าผ่านสื่อต่างๆ เนื่องจากมองว่าการที่ผู้ขายไปพบปะพูดคุยกับลูกค้าก็เท่ากับว่าเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์เหมือนกัน แต่ในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมาพบว่าธุรกิจการขายตรงเครื่องสำอาง มีการพัฒนา

ยุทธ์ในการแข่งขันที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การโฆษณาผ่านสื่อโทรทัศน์ การทำ Spots วิทยุ การลงใบสั่งซื้อและแนะนำเครื่องสำอางในนิตยสาร แต่การสร้างการรับรู้ในเครื่องสำอางของระบบการขายตรงส่วนใหญ่จะเป็นในลักษณะปากต่อปาก วางเครือข่ายพนักงานขายได้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดยังคงอยู่ในขณะที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการเข้าสู่ยุคข่าวสารข้อมูล สื่อประเภทต่างๆเริ่มเข้ามามีบทบาทสูงขึ้นเนื่องจากบริษัทต่างๆต้องการประกาศตัว ทำความรู้จักกับกลุ่มเป้าหมาย และ ทำให้ลูกค้าตระหนักถึงสินค้า (Awareness) มากขึ้น

มิติน : บริษัทเทคโนโลยี เป็นผู้จุดประกายความรุนแรงของการใช้โฆษณาโดยเริ่มจาก ชุด นิ่งหน่อง...มิตินมาแล้วค่ะ เน้นการสร้างภาพลักษณ์ในสินค้า ชุดที่ 2 ชุดขายมิตินแล้วได้รถ-บ้าน เน้นการสร้างความแตกต่างให้กับผู้ชม ชุดที่ 3 ชุดไม่พอใจยินดีคืนเงิน เน้นการทำทนายให้ผู้ชมทดลองใช้สินค้า ชุดที่ 4 ชุด พระอภัยมณี ที่นำตัวสินค้าออกมาโฆษณาอย่างชัดเจน ชุดที่ 5 ชุดที่เน้นการรณรงค์สิทธิสตรีไทย และ ชุดล่าสุด ชุด แวมไพร์ ซึ่งสามารถทำยอดขายเพิ่มเพิ่มขึ้น 4 แสนฉบับ และ มีคนสมัครเป็นสาวจำหน่ายเพิ่มจำนวน 1,300 คน ต่อวัน แต่โฆษณาที่สร้างชื่อเสียงให้มิตินมากที่สุด คือ โฆษณาในรูปแบบมินิซีรีส์หลายตอนจบ ซึ่งมิตินเป็นบริษัทแรกที่นำเสนอให้ผู้ชมติดตามตั้งแต่ เรื่อง อุบัติเหตุรัก ใช้กลยุทธ์การสร้างแบรนด์และการรับรู้ นอกจากนี้การโฆษณาทางโทรทัศน์แล้วทางมิตินมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อต่างๆ อาทิ แคตตาล็อก นิตยสาร และ หนังสือพิมพ์ รวมทั้งการจัดกิจกรรมพิเศษ เช่น การสนับสนุนการรณรงค์สิทธิสตรีไทย

กิฟฟารีน : บริษัท สกายไลน์ ยูนิตี้ มีการโฆษณาผ่านสื่อต่าง อาทิ โทรทัศน์ นิตยสาร เพื่อสร้างแบรนด์และการรับรู้ให้กลุ่มผู้บริโภค รวมทั้งมีการใช้บุคคลที่ประสบความสำเร็จสามารถเปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นหลังการขายเครื่องสำอางมาเป็นผู้แสดงนำในโฆษณา ชุดพระเอกโลก และ ชุดล่าสุดคือ ชุดติดหมิง ซึ่งเน้นการกระตุ้นยอดขายโดยให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์การเพิ่มเสน่ห์เมื่อใช้สินค้า นอกจากนั้นยังมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ อาทิ แคตตาล็อก นิตยสาร และ หนังสือพิมพ์ การจัดกิจกรรม เช่น การมอบทุนการศึกษา การบริจาคเงินช่วยเหลือวัดในเขตทุรกันดาร

เอวอน คอสเมติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด มีการโฆษณาที่เน้นกลุ่มเป้าหมายระดับ B C และ D พร้อมกับการเพิ่มประเภทสินค้าเข้ามาจำหน่าย นอกจากนั้นยังมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ อาทิ แคตตาล็อก นิตยสาร และ หนังสือพิมพ์ รวมทั้ง เอวอนยังมีการจัดกิจกรรมพิเศษ (Event Marketing) เพื่อดึงกลุ่มเป้าหมายใหม่ๆ เช่น การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ อาทิ การจัดงานการกุศล การจัดงานกาถ้ำ

คินเนอร์ “ วิเมนส์ ออฟ เอิร์ธ ราครีนี เพื่อคุณผู้หญิง ” โดยทางเอวอน คอสเมติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด ร่วมกับ สมาคมสตรีไทยแห่งประเทศไทยหารายได้สมทบทุนสร้างอาคารเรียนของโรงเรียนสมาคมสตรีไทย

แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด เป็นบริษัทขายตรงเครื่องสำอางรายแรกที่เปิดตลาดในระบบ MLM ในประเทศไทย แอมเวย์เน้นการโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพพจน์ของบริษัทโดยเฉพาะในช่วงครบรอบ 10 ปี ได้มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ อาทิ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ นอกจากนั้นแอมเวย์ยังเน้นการจัดกิจกรรมพิเศษ เช่น การจัดทำโครงการอนุรักษ์ธรรมชาติ การจัดนิทรรศการ การจัดงานสัมมนา

(สยามธุรกิจ ฉบับวันที่ 7-13 ธันวาคม 2541)

ปัจจุบันบริษัทขายตรงเครื่องสำอางมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้บริษัทขายตรงเครื่องสำอางต่างให้ความสำคัญกับการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น โดยการโฆษณา และ การประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมพิเศษ การจัดนิทรรศการ การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม การเป็นแขกรับเชิญในรายการโทรทัศน์ หรือ รายการวิทยุ นอกเหนือจากการหวังผลด้านการขายสินค้า และ การหาสมาชิก ยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ ในใจของผู้บริโภค และ คอยขัดตราสินค้าให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น การสื่อสารระหว่างบริษัทขายตรงเครื่องสำอางกับผู้บริโภคและการสื่อสารระหว่างพนักงานขายกับผู้บริโภค จึงมีส่วนที่ชักจูงใจหรือโน้มน้าวใจให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าอย่างเห็นได้ชัด

นอกจากการสื่อสารผ่านสื่อมวลชนและสื่อเฉพาะกิจแล้ว การขายตรงยังให้ความสำคัญกับการสื่อสารผ่านสื่อบุคคล โดยใช้วิธีขายในลักษณะบุคคลต่อบุคคล และ พฤติกรรมของการขายตรงเป็นการส่งผ่านข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการจากผู้ขายไปยังผู้บริโภค ดังนั้นความบกพร่องอันเกิดขึ้นจากการขายตรงสินค้าหรือบริการนั้นอาจเกิดขึ้นจากการที่ผู้ขายแสดงสรรพคุณของสินค้าหรือบริการเกินความเป็นจริงหรืออาจตกลงซื้อขายรวบรัดและผู้ขายอาจไม่เปิดโอกาสให้ผู้บริโภคใคร่ครวญก่อนตกลงใจหรือการเสนอสิทธิประโยชน์พิเศษแก่ผู้บริโภค ไม่ชัดเจนทำให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน ทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจผิดพลาด

นางเสริมสุข บุรณพันธ์ นายกสมาคมขายตรง(ไทย) ได้กล่าวถึงบทบาทของสมาคมว่า สมาคมเล็งเห็นความสำคัญของคุณภาพของการสื่อสารที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในการชักจูงใจให้ผู้บริโภคซื้อสินค้า ดังนั้นทางสมาคมจึงมีภารกิจเร่งด่วนที่จะทำให้บริษัทขายตรงเครื่องสำอาง และ ผู้บริโภค เข้าใจถึงบทบาทของตน โดยเฉพาะผู้บริโภคได้รับความคุ้มครองสูงสุด โดยร่วมกับภาครัฐบาลจัดการสัมมนาเผยแพร่ความรู้

ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจขายตรง เพื่อให้ธุรกิจขายตรงเป็นที่ยอมรับและปกป้องสิทธิของผู้บริโภคอย่างแท้จริง

นางเสริมสุข กล่าวต่อไปว่า ในภาวะเศรษฐกิจเช่นนี้เพื่อป้องกันการแอบอ้างหรือหลอก ลวงคนว่างงานและเพิ่มพูนความรู้ทั้งพนักงานขาย และ ผู้บริโภค ทางสมาคมจึงจัดโครงการนำร่อง ร่วมกับสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย จัดสัมมนา เรื่อง ขายตรง...ทางเลือกใหม่ในภาวะวิกฤติเพื่อให้ผู้ว่างงาน พนักงานขาย และ ผู้บริโภค ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องมากขึ้น

(เอกสารประชาสัมพันธ์ของสมาคมขายตรง (ไทย))

ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคสินค้าในระบบขายตรงอยู่ 2 ลักษณะ (นอกเหนือจากกฎหมายอาญาซึ่งเป็นบทลงโทษผู้กระทำความผิดฐานฉ้อ โกง หรือ หลอกหลวง)

1. ในเรื่องสัญญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทยมิได้บัญญัติไว้ชัดเจนถึงการบังคับ แต่หากว่าสัญญานั้นคู่กรณีตกอยู่ในฐานะที่ไม่มีโอกาสใคร่ครองให้ตีก่อนเข้าทำสัญญา เช่น ผู้ซื้ออาจไม่ได้ใคร่ครองรอบคอบก่อนซื้อ แต่ตัดสินใจเพราะผู้ขายพยายามหวานล่อม หลักตามกฎหมายดังกล่าวนี้ใช้กับสัญญาทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นสัญญาที่ทำเป็นหนังสือ หรือ สัญญาที่ทำด้วยวาจา ในกรณีที่ตกลงด้วยวาจา ย่อมมีความยุ่งยากในแง่ของการสืบข้อเท็จจริง จะเห็นได้ว่าผู้ซื้อหรือผู้บริโภคต้องอาศัยการฟ้องคดีในศาลเท่านั้นจึงจะสามารถหาข้อยุติได้ซึ่งค่อนข้างยุ่งยากและเสียเวลาไม่คุ้มค่าใช้จ่าย

2. ในแง่ของการโฆษณาประชาสัมพันธ์

2.1 การโฆษณาต้องขออนุญาตก่อนตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติยา พ.ศ 2510 ซึ่งคณะกรรมการอาหารและยาเป็นผู้ควบคุมโดยบริษัทขายคตงเครื่องสำอางจะต้องยื่นข้อความ ภาพยนต์ หรือ สื่อโฆษณาให้พิจารณาก่อนทำเป็นชิ้นงานโฆษณาที่สำเร็จพร้อมที่จะเผยแพร่

2.2 การโฆษณาที่ถูกต้องจติคตามหลังจากเผยแพร่ทางสื่อแล้ว สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค โดยคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาสินค้า และ บริการ จะเป็นผู้ดูแลติดตามและตรวจสอบตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา22-29

การบริโภคเครื่องสำอางจากระบบขายตรงต่างให้ความสำคัญกับการสื่อสารที่สร้างความเข้าใจ และการโน้มน้าวใจ โดยผ่านสื่อต่างๆ อาทิ สื่อมวลชน สื่อบุคคล และ สื่อเฉพาะกิจ เพื่อให้ผู้บริโภคซื้อเครื่องสำอางจากบริษัทของคุณ อย่างไรก็ตามผู้บริหารของบริษัทขายตรงเครื่องสำอาง ฝ่ายวางแผนการสื่อสารการตลาดและพนักงานขายเครื่องสำอางในระบบขายตรงควรเน้นความเที่ยงตรงในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า และ รายละเอียดของสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภคจะได้รับ หน่วยงานของภาครัฐต่างตระหนักดีว่าการควบคุมกำกับนั้นได้ผลน้อยกว่าการขอความร่วมมือและสนับสนุนให้ภาคธุรกิจดูแลกันเอง และ ทำความเข้าใจถึงเหตุและผลของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เนื่องจากธุรกิจที่จะอยู่ได้นานและสามารถครองใจผู้บริโภคคือ ธุรกิจที่ไม่หลอกลวง จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา “ การเปิดรับข่าวสารที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางในระบบขายตรง ”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางในระบบขายตรงของสตรีวัยทำงานในเขต ก.ท.ม
2. เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเครื่องสำอางในระบบขายตรงของสตรีวัยทำงานในเขต ก.ท.ม
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางในระบบขายตรงของสตรีวัยทำงานในเขต ก.ท.ม.
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการสื่อสารการตลาด ได้แก่ ลักษณะหีบห่อบรรจุภัณฑ์ การวางตำแหน่งสินค้า ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และ การส่งเสริมการจำหน่ายกับพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางในระบบขายตรงของสตรีวัยทำงานในเขต ก.ท.ม.
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร ได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ สถานภาพสมรส กับ พฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางในระบบขายตรงของสตรีวัยทำงานในเขต ก.ท.ม

ปัญหา

1. สตรีวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางในระบบขายตรงอย่างไร
2. ปัจจัยด้านการสื่อสารการตลาด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางในระบบขายตรงหรือไม่
3. การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางในระบบขายตรงของสตรีวัยทำงานในเขต ก.ท.ม.หรือไม่

4. ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางในระบบขายตรงแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐาน

1. การเปิดรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับการซื้อเครื่องสำอางในระบบขายตรงของสตรีวัยทำงานในเขต ก.ท.ม
2. ปัจจัยทางด้านการสื่อสารการตลาด มีความสัมพันธ์กับการซื้อเครื่องสำอางในระบบขายตรงของสตรีวัยทำงานในเขตก.ท.ม.
3. สตรีที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางในระบบขายตรงที่แตกต่างกัน

นิยามศัพท์

การเปิดรับข่าวสาร

หมายถึง การอ่าน การฟังการรับชม ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเครื่องสำอาง ในระบบขายตรง จากสื่อต่างๆ เช่น สื่อมวลชน (การอ่าน น.ส.พ. การฟังวิทยุ การดูโทรทัศน์) สื่อเฉพาะกิจ การจัดนิทรรศการ การจัดงานการกุศล ตลอดจนสื่อบุคคล (การพูดคุยสนทนากับพนักงานขาย เพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง สามี/แฟน)

พฤติกรรมการซื้อ

หมายถึง การใช้จ่ายของบุคคลเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าที่ต้องการ โดยผ่านกระบวนการตัดสินใจซื้อ และ นำไปใช้ตามความพึงพอใจ

การขายตรง

หมายถึง การทำตลาดสินค้าอุปโภคบริโภคในลักษณะของการนำเสนอขายต่อผู้บริโภคโดยตรง ณ.ที่อยู่อาศัย

ของผู้บริโภค หรือ ที่อยู่อาศัยของผู้อื่น ณ ที่ทำงานของ
 บริโภค หรือ ที่อื่นๆซึ่งห่างจากที่ตั้งของร้านค้าปลีกถาวร
 ทั้งนี้โดยผู้ขายตรงต้องให้การอธิบาย หรือ การ
 สาธิตสินค้าเป็นกลยุทธ์หลักในการเสนอขาย(บัญญัติ
 โดย World Federation of Direct Selling Association
 หรือ WFDSA และ สมาคมขายโดยตรงของไทย)

ปัจจัยด้านการสื่อสารการตลาด

หมายถึง แผนการดำเนินกิจกรรมทางการตลาดของ
 บริษัทเครื่องสำอางในเขตก.ท.ม.ใช้เพื่อที่จะสื่อความ
 หมาย สร้างความเข้าใจ สร้างการยอมรับระหว่าง
 บริษัทกับผู้บริโภคโดยมุ่งหวังที่จะให้เกิดพฤติกรรม
 ตอบสนองตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด อาทิ การออก
 แบบบรรจุภัณฑ์ สี สัน รูปทรงของบรรจุภัณฑ์ คุณภาพ
 ของสินค้า ราคาสินค้า ช่องทางการจำหน่าย การส่งเสริม
 การขาย ความสะดวกในการซื้อสินค้า การรับประกัน
 ความพึงพอใจ การบริการ สินค้าตัวอย่าง การโฆษณา
 การประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมพิเศษ

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของ ลักษณะทางประชากร ได้แก่ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพการสมรส การเปิดรับข่าวสารจาก สื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ และ ปัจจัยด้าน การสื่อสารการตลาดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางในระบบการขายตรง
2. กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามุ่งเฉพาะสตรี ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร มีอายุ ตั้งแต่ 20-45 ปีทำงานใน บริษัทเอกชน รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว แม่บ้าน และ อาชีพอื่นๆ ที่เคยมี พฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอาง หรือ กำลังมีพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางจากบริษัทขายตรงเครื่องสำอางบริษัทใดก็ได้จาก 4 บริษัทเหล่านี้

1. บริษัท เบทาเคอร์เวย์ ประเทศไทย จำกัด
  2. บริษัท สกายไลน์ ยูนิค ประเทศไทย จำกัด
  3. บริษัท เอวอน คอสเมติก ประเทศไทย จำกัด
  4. บริษัท แอมเวย์ ประเทศไทย จำกัด
3. การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาเครื่องสำอาง ดังต่อไปนี้
- 3.1 เครื่องสำอางสำหรับทำความสะอาด เช่น ครีมล้างหน้า สบู่สำหรับล้างหน้า โลชั่นสำหรับเช็ดหน้า ฯลฯ
  - 3.2 เครื่องสำอางสำหรับบำรุงรักษา เช่น ครีมบำรุงผิว ครีมทาอบดวงตา ครีมกันแดด ฯลฯ
  - 3.3 เครื่องสำอางสำหรับแต่งเสริมความงาม เช่น แป้งแต่งหน้า ลิปสติกอายแชโดว์ ดินสอเขียนคิ้ว ดินสอเขียนขอบปาก ฯลฯ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเสนอแนะปัจจัยด้านการสื่อสารการตลาดที่สำคัญแก่ฝ่ายการตลาดของบริษัทขายตรงเครื่องสำอาง อันจะก่อให้เกิดความสำเร็จในการวางแผนงานด้านการตลาดได้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น
2. เพื่อให้ผู้ที่ดำเนินธุรกิจการค้าด้านการจำหน่ายเครื่องสำอางโดยวิธีการขายตรงในเขต ก.ท.ม. ได้ทราบถึงความสำคัญของ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ลักษณะทางประชากร ปัจจัยการสื่อสารการตลาด และปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางจากระบบขายตรงของสตรีวัยทำงานในเขต ก.ท.ม.
3. เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการขายเครื่องสำอางในระบบขายตรง อันเป็นการส่งเสริมการสร้างงาน และ รายได้ ตลอดจนเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศต่อไป.

4. เพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางในการศึกษาอ้างอิงการวิจัยเกี่ยวกับการสื่อสารการตลาด และปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อของกลุ่มเป้าหมายในมิติอื่นๆ